

Tema del dia: Educació a Catalunya

Posició al rànquing	Mates
23	Total UE
24	Espanya
26	Mitjana OCDE
	Catalunya

El fiasco de PISA esperona el debat sobre l'avaluació dels professors

Experts en educació i professionals reivindiquen establir uns estàndards docents i un seguiment no punitiu que permeti detectar el talent, compartir coneixements i acompanyar en la millora de l'ensenyament

HELENALÓPEZ
Barcelona

La qualitat docent és el factor més important en un sistema educatiu. No l'únic, per descomptat, però sí el més important. Anna Pons, assessora en polítiques educatives de l'OCDE, organitzadora de les proves PISA, té clar el paper nuclear del professorat i també la necessitat de la seva avaluació al llarg del temps, cosa que no es fa ni a Catalunya ni a Espanya. «La primera veu que hem d'escoltar és la dels docents, acompanyada de la dels experts, de les famílies, etcètera, però els primers són els professors», remarca la investigadora, que posa com a exemple països com Irlanda i Nova Zelanda, que tenen consells nacionals de docents, ens que no només parlen de qüestions sindicals (que també), sinó que, sobretot, es preocupen de com millorar l'educació.

«L'organització del professorat té un gran potencial per millorar la qualitat de la docència», reflexiona l'experta, que considera també central l'avaluació docent, però no amb un caràcter punitiu o d'estricta vigilància, modalitat àmpliament qüestionada per la majoria de docents i que, segons l'experta de l'OCDE, té un gran cost polític, no acaba de funcionar i esquerda el sistema (Singapur és referent en avaluació docent per «reconèixer els millors docents» i «gestionar el seu talent»).

Es tracta, explica, de trencar la soledat del docent. «Rebre un feedback és una cosa que sempre ajuda; sentir-te valorat i recone-

«L'avaluació docent que funciona és la que té un caràcter formatiu»

ANNA PONS
ASSESSORA EN POLÍTICA EDUCATIVA DE L'OCDE

«El turisme pedagògic és que els docents d'infantil visitin aules de secundària i al revés»

DOMI VIÑAS
DIRECTORA DE L'IE EL TIL·LER A BARCELONA

«A mi, com a professora, m'agradaria que algú m'ajudés a millorar les meves classes»

MARTA PUJADÓ
MEMBRE DE CLAM EDUCATIU

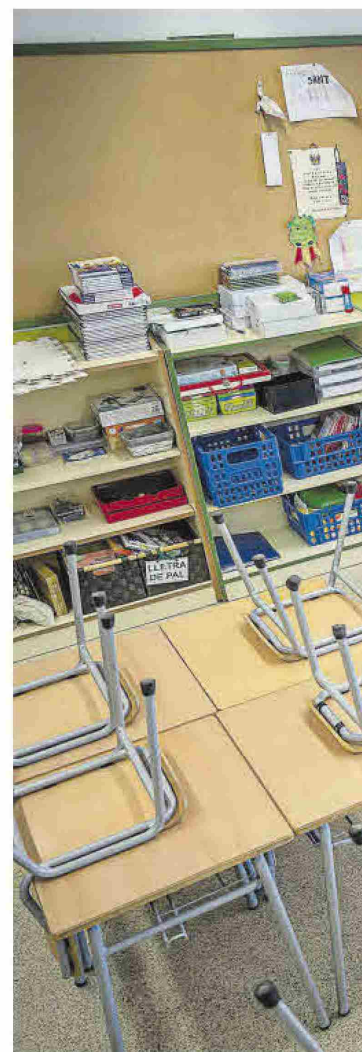
gut pel que fas bé i que et donin idees sobre com millorar», prossegueix Pons, que defensa «obrir les aules», no per examinar els docents, insisteix, sinó per millorar de manera col·legiada, poder detectar els millors i que aquests puguin fer arribar els seus coneixements a la resta del col·lectiu sobre el terreny, més enllà de compartir els seus materials en un repositori. «L'avaluació docent que funciona és la que té un caràcter formatiu», afegeix. La fórmula per fer-ho és una cosa per construir.

Pobra col·laboració docent

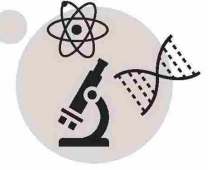
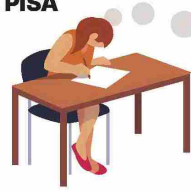
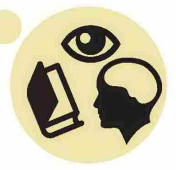
«L'evidència diu que ningú és perfecte; tothom pot millorar; però a Catalunya i a Espanya hi ha una cultura de col·laboració docent molt pobra –assenyala–. Això no vol dir que no hi hagi bon rotllo, però no existeix l'oportunitat d'observar altres professors a l'aula, de col·laborar d'una manera profunda», assenyala.

Una de les grans urgències és la necessitat d'enviar els millors a les escoles més complexes, però... ¿com sabem qui són els millors docents si no hi ha un sistema d'avaluació?

A ulls de Pons –que remarca que no es pot perdre de vista que el més important d'una avaluació docent és reconèixer la feina ben feta de moltíssims professionals–, l'avaluació és «una peça més d'un complex engranatge» que s'ha de basar en un «estàndard docent». «La base és tenir unes pautes que marquin com ha de ser el professorat i que les universitats preparin els educadors en aquesta línia», assenyala l'experta. Uns estàndards, afegeix, que han d'oferir una idea més

LES NOTES DE L'INFORME PISA

Comprensió lectora

Posició al rànquing			
474	22	OCDE	476
473	24	Total UE	475
472	26	Espanya	474
469		Catalunya	462

Ciències

Posició al rànquing			
24	Mitjana OCDE		485
25	Espanya		485
28	Total UE		484
	Catalunya		477

precisa de què ha de saber un docent, una cosa que va molt més enllà d'una descripció de la feina i que permeti donar una coherència a tot el sistema. «L'equivalent al currículum en l'estudiant, que guii les universitats sobre com preparar els futurs professors, i el sistema, a definir el talent docent», resumeix.

Marta Pujadó, professora de Matemàtiques a l'institut Vapor del Fil de Barcelona i membre de

l'equip impulsor de Clam Educatiu –plataforma creada fa un any per ser «una veu constructiva, que contribueixi a despolaritzar el debat»-, matisa que sí que existeix una avaluació docent per als professors novells en el moment en què entren en el sistema. No obstant, afirma que en les condicions actuals, en les quals els centres estan desbordats per la burocràcia i cada inspector porta desenes de centres, moltes vegades

aquesta avaluació acaba sent un mer tràmit. L'observació és compartida per Susanna Soler, docent acabada de jubilar, durant 15 anys directora de l'institut Montgròs de Sant Pere de Ribes.

«També existeix el SENSEI [el MIR docent], una mentoria de tot l'any per als nous docents, tot i que de moment només és un pla pilot voluntari que estan provant uns quants; però, com a idea, és molt bona. I no només per als

professors que entren. Si per a l'alumnat parlem d'una avaluació permanent per ajudar-los a millorar, ¿per què no poder fer una cosa semblant amb els docents? A mi, com a professora, m'agradaria que algú m'ajudés a millorar les meves classes», prossegueix Pujadó, que insisteix que calen «espais d'observació i feedback per a tots els docents», acompanyats de més recursos –i hores– per poder fer-ho bé, una

cosa que igualment remarca Susanna Soler.

La professora de Matemàtiques i membre de l'equip impulsor de Clam Educatiu assenyalava també la importància del canvi de mirada (i moltes vegades de rol) cap als inspectors, que sota el seu punt de vista s'haurien d'entendre com a figures que haurien d'oferir un «acompanyament pedagògic». També reivindica la codocència [que hi hagi dos professors alhora amb un mateix grup d'alumnes] com una «manera natural» d'iniciar aquest reivindicat feedback docent que ja s'està portant a terme en molts centres.

Noves maneres d'organitzar-se

En aquest aspecte coincideixen amb ella l'exdirectora del Montgròs, així com Domi Viñas, directora de l'institut escola El Tiler, del barri del Bon Pastor, a Barcelona. Viñas posa en valor les comunitats d'aprenentatge, la manera en què s'organitza el centre de màxima complexitat que dirigeix. «El model ha d'anar cap aquí», defensa, i reivindica que el seu alumnat va millorar els resultats en les últimes competències bàsiques.

La directora d'El Tiler posa sobre la taula un concepte interessant que l'institut escola de nova creació que dirigeix va iniciar abans de la covid: el turisme pedagògic. «Es tracta d'un treball en equip real; no és només que un ensenya i l'altre mira. Es tracta que els professors d'infantil visitin les aules de secundària i els de secundària les de primària, això genera un treball en xarxa brutal», descriu, il·lusionada i convençuda, Viñas, que reivindica «més hores». És a dir, més recursos: el clamor compartit per tots els sectors en les últimes setmanes de turment post PISA.

«Està demostrat que el turisme pedagògic funciona, però, com gairebé sempre, ens falten hores. ¿Mentre el docent està visitant altres aules, qui està amb els seus alumnes? Això s'ha de fer en horari lectiu, amb l'alumnat, perquè si no té sentit, però per fer-ho bé necessitem més mestres per cobrir aquestes hores», acaba. ■

Reunió de mestres a l'escola Diputació, a l'Eixample de Barcelona, al setembre.

Manu Mitru